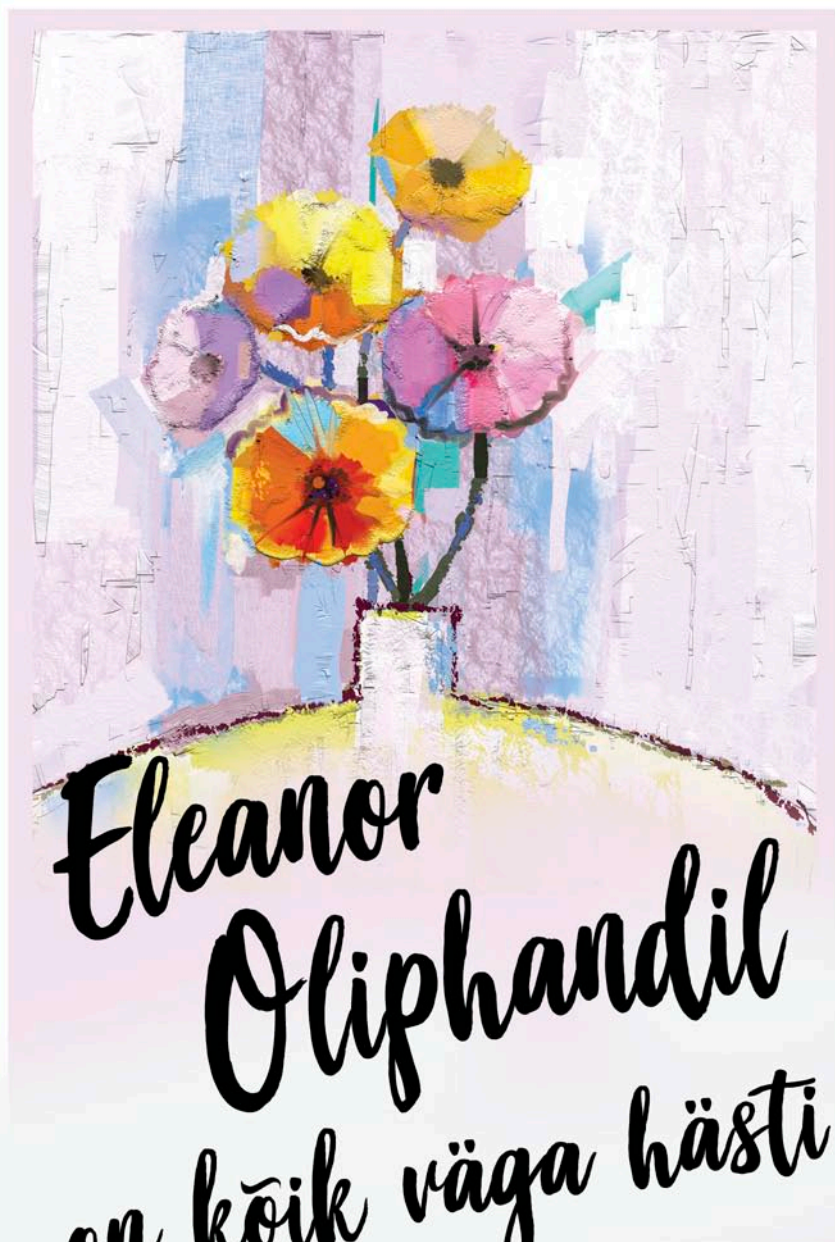

GAIL HONEYMAN

RAHVUSVAHELINE BESTSELLER

Gail Honeyman
Eleanor Oliphant Is Completely Fine
2017

*Raamatu eesti keeles kirjastamise õigus kuulub eranditult kirjastusele ERSEN.
Selle raamatu reprodutseerimine, tõlkimine ja levitamine ilma valdaja loata
on õigusvastane ja seadusega karistatav.*

Raamat on väljamõeldis. Nimed, tegelased, kohad ja sündmused on autori kujutlusvõime vili. Igasugune sarnasus tegelike sündmuste, kohtade või inimestega, elus või lahkunutega, on juhuslik.

Kaane kujundanud Reet Helm
Toimetanud Kaie Nõlvak
Korrektor Inna Viires

Copyright © 2017 by Gail Honeyman
Extract of *The Lonely City* (2016) by Olivia Laing reproduced by permission
from Canongate Books Ltd
© 2018 Tõlge eesti keelde ja eesti versiooni kirjastaja ERSEN
All rights reserved.

B05338618
ISBN 978-9949-82-228-7

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval veebipoest

www.ersen.ee

Minu perele

„...üksildus on proovikivi, millega kaasneb põletav soov, et see lõpeks. Seda ei ole aga võimalik saavutada pelgalt tahtejõu abil ega sagedamini väljas käies, vaid ainult lähisuhteid arendades. Märksa lihtsam on midagi taolist öelda kui teha, eriti inimeste puhul, kelle üksilduse on toonud kaasa kaotus, pagendus või eelarvamus ja kel on põhjust teiste inimeste seltsi karta, neid umbusaldada, aga samas ka taga igatseda.

...mida üksildasemaks inimene muutub, seda vähem vilunud on ta seltskonnas liikudes. Üksildus kasvab nende inimeste ümber nagu hallitus või karu, nagu kontakti takistav profülaktiline kaitse, hoolimata sellest, kui väga inimene soovib kontakti leida. Üksildust tekib muudkui juurde, see levib ja põlistab iseennast. Kui see kord juba sisse kasvab, ei ole seda lihtne välja juurida.“

Olivia Laing, „Üksildane linn“

Head ajad

1

Kui inimesed – taksojuhid, juuksurid – küsivad, millega ma tegelen, siis ma ütlen neile, et olen kontoritöötaja. Peaaegu üheksa aasta jooksul ei ole keegi küsinud, mis tüüpi kontoris või mis tööd ma seal teen. Ma ei olegi aru saanud, kas seepärast, et mu väljanägemine vastab täielikult nende ettekujutusele kontoritöötajast, või täidavad inimesed, olles niisugust lauset kuulnud, ise automaatselt lüngad: naine teeb koopiad, mees toksib klaviatuuril. Ma ei kurda. Mul on hea meel, et ma ei pea laskuma nendega rääkides arvepidamise meeli-ülendavatesse üksikasjadesse. Kui ma olin just siin tööle asunud ja keegi küsima juhtus, siis ma ütlesin, et töötan graafilise disaini firmas, aga siis eeldati, et ma olen loominguline tüüp. Peagi ei pakkunud mulle enam pinget näha nende nägusid pikaks venimas, kui seletasin, et teen kontoris abitöid ega saa kasutada peene otsaga pastakaid ega noobleid arvutiprogramme.

Olen praegu peaaegu kolmekümneaastane ja töötan siin juba alates kahekümne esimesest eluaastast. Bob, omanik, võttis mu tööle õige veidi pärast büroo avamist. Arvan, et tal oli minust kahju. Mul oli humanitaarteaduste kraad ja olematu töökogemus ja töövestlusele saabusin sinise silma, paari puuduoleva hamba ja murtud käeluuga. Ehk ta tajus juba siis, et ma ei püri kunagi kõrgemale kui halvasti makstud kontoritöö; et ma olen rahul, kui saan firmasse tööle jääda ja säästan teda asendaja palkamise vaevast. Võib-olla oli talle selge, et mul ei ole kunagi tarvis puhkusepäevi mesinädalatele minekuks ja et ma ei taotle kunagi emapuhkust. Ma ei tea.

Büroo süsteem on vaieldamatult kahekihiline; loomingulised töötajad on filmistaarid ja meie, ülejäänud, täidame vaid pisirolli. Juba meile peale vaadates on aru saada, millisesse kategooriasse me kuulume. Kui aus olla, siis osaliselt on see palgaga seotud. Kontori abitöötajatele makstakse sandikopikaid, nii et me ei saa moekate soengute ja nohikuprillide vallas endale eriti midagi lubada. Riided, muusika, tehnilised vidinad – kuigi disainerid soovivad meeletult, et neid peetaks unikaalsete ideedega vabamõtlejateks, järgivad nad kõik tegelikult rangeid standardeid. Mind ei huvita graafiline disain üldse. Ma olen finantsala ametnik. Tegelikult võiksin ükskõik mille kohta arveid välja kirjutada, olgu need siis relvad, ravimid või kookospähklid.

Esmaspäevast reedeni jõuan kontorisse kell 8.30. Lõunal käin tunni ajaga. Vanasti tegin endale võileivad kaasa, aga koju ostetud toit läks alati halvaks, enne kui jõudsin selle ära tarvitada, nii et nüüd hangin midagi ostutanavalt. Kõige lõpuks astun reedeti alati läbi Marks & Spencerist, mis paneb töönalale mõnusa punkti. Istun oma võileivaga töötajate toas, loen ajalehe algusest lõpuni läbi ja seejärel lahendan ristsõna ära. Ma ostan Daily Telegraph'i – mitte seepärast, et see mulle iseäranis meeldiks, vaid seetõttu, et seal on parim ristsõna. Ma ei räägi mitte kellegagi, ja selleks ajaks, kui olen oma lõunatoidu ära ostnud, ajalehe läbi lugenud ja mõlemad ristsõnad ära lahendanud, ongi tund aega peaaegu möödas. Siirdun tagasi laua taha ja töötan kuni 17.30ni. Bussisõit koju võtab pool tundi.

Teen õhtusöögi ja süüa selle ära, kuulates Archers'it. Tavaliselt süüa makarone pesto ja salatiga – üks pann ja üks taldrik. Mu lapsepõlv oli täis kokanduslikke vastuolusid, olen süüa aastate jooksul õhtuks nii käsitsipüütud kammkarpe kui keedukotis valmistatud turska. Pärast ohtraid mõtisklusi söögikommite poliitiliste ja sotsioloogiliste aspektide üle olen jõudnud järeldusele, et toit ei huvita mind absoluutselt. Eelistan odavat, kiiresti ja lihtsalt hangitavat süüa, mis sisaldab inimese elushoidmiseks vajalikke aineid.

Olles nõud ära pesnud, loen raamatut või mõnikord vaatan ka televiisorit, kui tuleb mõni saade, mida Telegraph on sel päeval soovi-

tanud. Tavaliselt (olgu, alati) räägin kolmapäeva õhtuti empsiga nii viieteist minuti ringis. Pikali lähen kümne paiku, loen pool tundi ja kustutan siis tule. Reeglina ei ole mul magamisega probleeme.

Reedeti ei lähe ma kohe pärast töö lõppu bussi peale, vaid selle asemel astun läbi töö juurest paar sammu edasi asuvast Tesco Metrost ja ostan pitsa *margherita*, Chianti veini ja kaks suurt pudelit Gleni viina. Kui olen koju jõudnud, süüa ära pitsa ja joon veini. Pärast võtan veidi viina. Reedeti ei vaja ma palju, ainult paar suurt lonksu. Tavaliselt ärkan diivanil umbes kella kolme paiku öösel ja lohistan end voodisse. Ülejäänud viina joon ära nädalavahetusel, jaotades selle kahe päeva peale nii, et ma ei ole ei purjus ega kaine. Esmaspäevani on küllaltki palju aega.

Mu telefon ei helise sageli – juhuslik helin paneb mind võpatama – ja tavaliselt on siis toru otsas keegi, kes küsib, kas mulle on eksikombel müüdnud maksekaitse kindlustus. Sosistan neile vastuseks: „Ma tean, kus sa elad“ ja lõpetan kõne, hellalt-hellalt. Sel aastal ei ole mitte keegi peale professionaalsete teenuseosutajate mu korteris käinud; ma ei ole vabatahtlikult ühtki inimest üle oma läve kutsunud, välja arvatud mõõdikunäitude võtmiseks. Te peate seda arvatavasti võimatuks, kas pole? Tegelikult vastab see tõele. Ma olen olemas, kas pole? Sageli tekib tunne, et mind ei olegi siin, et ma olen omaenda kujutlusvõime vili. Tuleb ette päevi, mil ma olen maaga nii hapras ühenduses, et mind siinse planeediga siduvad ühendusniidid on õhkõrnad nagu suhkruvatt. Tugev tuulelil viiks mu ühe rapsuga minema, tõstaks üles ja puhuks ära, nagu äraõitsenud võilille seemne.

Esmaspäevast reedeni on mu ühenduslülid veidi tugevamad. Inimesed helistavad kontoris, et arutada laenuküsimusi, mulle saadetakse meile lepingute kohta ja hinnapakumisi. Tööjad, kellega kabinetti jagan – Janey, Loretta, Bernadette ja Billy – märkaksid, kui ma kohale ei ilmuks. Paar päeva hiljem (olen sageli mõelnud, mitu päeva selleks kuluks), hakkaksid nad muretsema, et ma ei ole helistanud ja öelnud, et olen haige – see ei ole minu moodi – ja nad tuhniks personalitoimikutest mu aadressi välja. Arvan, et lõppude lõpuks helistaksid nad politseisse, kas pole? Kas politseinikud lõhuksid mu

ukse maha? Leiaksid mind ja kataksid näo, sest hais matab hinge? Töö omadele annaks see alles kõneainet. Nad vihkavad mind, aga nad ei soovi tegelikult mu surma. Ma vähemalt ei usu seda.

Käisin eile arsti juures. Tundub, nagu oleks sellest möödas terve igavik. Seekord tegeles minuga noor arst, kahvatu punaste juustega tüüp, mille üle mul oli hea meel. Mida nooremad nad on, seda värskem on nende väljaõpe ja see saab vaid kasuks tulla. Ma ei salli, kui mulle juhtub doktor Wilson; see naine on kuuekümnene ja ma ei suuda endale ette kujutada, et ta teaks just palju viimase aja ravimite ja läbimurrete kohta arstiteaduses. Ta saab vaevu arvutiga toime.

Arst käitus nii, nagu tema ameti esindajatel kombeks, rääkides küll minuga, ent vaatamata minu poole, lugedes ekraanil mu andmeid ja vajutades teksti allapoole kerides üha raevukamalt enterit.

„Mida saan teie heaks seekord teha, preili Oliphant?“

„Seljavalu, härra tohter,“ ütlesin talle. „Ma olen kohutavas piinas.“ Ta ei vaadanud ikka veel minu poole.

„Kui kaua see teil kestnud on?“ küsis ta.

„Paar nädalat,“ ütlesin talle.

Arst noogutas.

„Ma arvan, et tean, mis seda põhjustab,“ ütlesin, „aga tahaksin kuulda teie arvamust.“

Arst lõpetas lugemise, vaadates lõpuks minu poole.

„Mida arvate siis oma seljavalu põhjuseks olevat, preili Oliphant?“

„Ma arvan, et asi on mu rindades, härra tohter,“ ütlesin talle.

„Teie rindades?“

„Jah,“ ütlesin. „Vaadake, olen nad ära kaalunud ja nad on üle kolme kilo – ma mõtlen mõlemad koos, mitte eraldi.“ Hakkasin naerma. Arst vahtis mind ega naernud. „See on ju suur raskus, mida ringi tassida, kas pole?“ küsisin ta käest. „Kui ma näiteks kleebiaksin teie rinnale kolme kilo jagu liha ja sunniksin teid terve päev niimoodi ringi kõndima, siis hakkaks ka teie selg valutama, või ei hakkaks?“

Arst vahtis mind ja kõhatas kurgu puhtaks.

„Kuidas...Kuidas te...?“

„Köögikaaluga,“ ütlesin noogutades. „Ma lihtsalt... panin ühe kaalule. Mõlemat ma ei hakanud kaaluma, eeldasin, et nad on umbes sama rasked. Pole just päris teaduslik lähenemine, aga...“

„Kirjutan teile välja täiendavad valuvaigistid, preili Oliphant,“ ütles arst mind katkestades ja trükkima asudes.

„Palun seekord tugevaid,“ laususin rangelt, „ja suures koguses.“ Nad on varem püüdnud mind väikeste aspiriinikogustega nõökida. Mul on vaja oma varudesse tõeliselt tõhusaid ravimeid.

„Kas te saaksite, palun, anda mulle ka ekseemiravimi kordusretsepti? Ekseem kipub mind eriti vaevama stressi- või erutushetkedel.“

Arst ei austanud seda viisakat palvet omapoolse vastusega, vaid lihtsalt noogutas. Kumbki meist ei öelnud sõnagi, kui printer sülitas välja paberid, mille mees mulle ulatas. Ta vahtis uuesti ekraani ja hakkas trükkima. Valitses piinlik vaikus. Tohtri suhtlemisoskus oli masendavalt kehv, eriti arvestades, et ta töötas inimestega.

„Nägemiseni siis, tohtrihärra,“ ütlesin ma. „Täna väga, et minu peale aega kulutasite.“ Minu pöördumine läks temast täiesti mööda. Arst tundus rahulik ja oma märkmetesse süvenenud. See ongi noorte arstide peamine viga – kombeid pole neil ollagi.

